

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кафедра англійської філології та методики викладання іноземної мови

Рекомендовано до захисту
Протокол засідання кафедри № _____
від «_____» _____ 2024 р.
Завідувач кафедри Морозова І.І.
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
ПЕРЕДВЕСІЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю ЧЛЕНІВ БРИТАНСЬКОЇ РОДИНИ
ЯК ЖАНР РИТУАЛІЗОВАНОГО ДИСКУРСУ

Виконавець:

студентка: II курсу магістратури, групи АМП-61
Жихарська Ганна Миколаївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник роботи:

к.ф.н., доц., доцент кафедри англійської філології
та методики викладання іноземної мови
Морозова Ірина Ігорівна
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою:

кількість балів: _____

Підпис керівника

Кваліфікаційну магістерську роботу захищено на засіданні Екзаменаційної комісії

Протокол № _____ від «_____» _____ 2024 р.

Голова Екзаменаційної комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Харків – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ 1. Ритуалізований дискурс як об'єкт лінгвістичних розвідок.....	7
1.1. Дискурс та його типологія.....	7
1.1.1. Визначення феномену «дискурс».....	7
1.1.2. Ритуалізований дискурс як жанр.....	9
1.2. Стратегії і тактики мовців в дискурсі.....	11
1.3. Невербальні аспекти комунікації.....	14
Висновки до розділу 1.....	16
Розділ 2. Передвесільне інтерв'ю членів британської королівської родини ...	18
2.1. Вербальна складова передвесільного інтерв'ю.....	18
2.1.1. Маскулінні стратегії і тактики.....	22
2.1.2. Фемінні стратегії і тактики.....	25
2.2. Невербальна складова передвесільного інтерв'ю.....	28
2.2.1. Невербальна складова в чоловічому передвесільному інтерв'ю.....	31
2.2.2. Невербальна складова в жіночому передвесільному інтерв'ю.....	34
2.3. Надвербальна складова передвесільного інтерв'ю.....	36
2.4. Діахронічне варіювання вербальної, невербальної та надвербальної складових передвесільного інтерв'ю.....	40
Висновки до розділу 2.....	43
Загальні висновки.....	45
Список використаних джерел.....	47
Summary.....	50

ВСТУП

Сучасна лінгвістика характеризується зростаючим інтересом до вивчення дискурсу як багатовимірного феномену, що відображає складні взаємозв'язки між мовою, культурою та суспільством [4; 5; 6 та ін.]. Особливу увагу привертає ритуалізований дискурс, який виконує важливу роль у підтриманні та відтворенні соціокультурних цінностей, норм та традицій [18]. Ритуалізовані форми комунікації, такі як офіційні промови, церемонії та інтерв'ю, є ключовими елементами у формуванні колективної свідомості та ідентичності.

Передвесільні інтерв'ю членів британської королівської родини є унікальним жанром ритуалізованого дискурсу, що поєднує в собі елементи офіційності та особистої відкритості [30]. Вони слугують не лише засобом інформування громадськості про важливі події у житті монархії, але й інструментом зміцнення іміджу королівської родини, підтримання традицій та легітимізації влади.

Дослідження передвесільних інтерв'ю дозволяє глибше зрозуміти механізми ритуалізації дискурсу, особливості комунікативних стратегій і тактик мовців, а також роль невербальних та надвербальних компонентів у формуванні публічного образу. Гендерний та діяхронічний аналіз цих інтерв'ю надає можливість простежити зміни у мовленнєвій поведінці представників монархії, виявити тенденції у використанні мовних засобів та невербальних сигналів, що відображають еволюцію суспільних норм та цінностей. Усе це й обґрунтовує **актуальність** проведеного дослідження.

Об'єктом дослідження є ритуалізований дискурс передвесільних інтерв'ю членів британської королівської родини, що функціонує у публічному комунікативному просторі та відображає соціокультурні норми та традиції.

Предметом дослідження є вербальні, невербальні та надвербальні компоненти передвесільних інтерв'ю як прояви стратегій і тактик мовців у ритуалізованому дискурсі з урахуванням гендерної складової.

Мета дослідження. Метою роботи є комплексний лінгвістичний аналіз передвесільних інтерв'ю членів британської королівської родини як жанру ритуалізованого дискурсу, спрямований на виявлення специфічних особливостей вербальної, невербальної та надвербальної комунікації, а також визначення гендерних та діахронічних тенденцій у використанні стратегій і тактик мовців.

Для реалізації поставленої мети у роботі вирішено наступні **завдання**:

1. Розглянути теоретичні підходи до визначення феномену «дискурс» та його типології, зосередившись на понятті ритуалізованого дискурсу.
2. Визначити особливості ритуалізованого дискурсу як жанру, охарактеризувати його структурні та функціональні характеристики, проаналізувати існуючі жанри дискурсу з детальним описом ритуалізованого дискурсу.
3. Дослідити стратегії і тактики мовців у передвесільних інтерв'ю членів британської королівської родини.
4. Проаналізувати невербальні та надвербальні аспекти комунікації в передвесільних інтерв'ю, визначити їх роль у передачі інформації та емоційного стану мовців.
5. Виявити гендерні особливості використання стратегій і тактик у вербальній та невербальній комунікації, провести порівняльний аналіз чоловічих та жіночих мовленнєвих моделей у хронологічному порядку.

Матеріалом дослідження слугують відео- та текстові записи передвесільних інтерв'ю членів британської королівської родини, відібрані з офіційних джерел, таких як телерадіокомпанії BBC, ITV, Channel 4, а також з архівів Британської королівської родини. Критеріями відбору були: значущість події, публічний резонанс та доступність якісних записів для детального аналізу.

Для досягнення поставленої мети використано комплекс сучасних лінгвістичних **методів**: дискурсивний аналіз – для вивчення структурних, семантичних та прагматичних особливостей ритуалізованого дискурсу

передвесільних інтерв'ю; гендерний аналіз – для виявлення відмінностей у мовленнєвій поведінці чоловіків та жінок, аналізу гендерно маркованих мовних засобів; аналіз невербальних засобів комунікації – для дослідження жестів, міміки, поз, проксемики, які супроводжують вербальну комунікацію, визначення їх ролі у передачі інформації; метод діахронічного аналізу – для простеження змін у використанні вербальних, невербальних та надвербальних компонентів дискурсу протягом досліджуваного періоду; соціолінгвістичний аналіз – для врахування соціокультурного контексту, впливу суспільних змін на мовленнєву поведінку; порівняльний аналіз – для зіставлення отриманих даних, виявлення спільних та відмінних рис у різних інтерв'ю.

Наукова новизна дослідження. У роботі вперше проведено комплексний лінгвістичний аналіз передвесільних інтерв'ю членів британської королівської родини як жанру ритуалізованого дискурсу, з урахуванням вербальних, невербальних та надвербальних компонентів. Визначено специфічні стратегії і тактики мовців, притаманні цьому жанру, а також встановлено гендерні та діахронічні особливості комунікації, визначено їх роль у формуванні публічного образу та підтриманні традицій британської королівської родини. Отримані результати розширюють уявлення про ритуалізований дискурс, його функції та особливості у сучасному медійному просторі.

Практичне значення отриманих результатів. Результати дослідження можуть бути використані у навчальному процесі при викладанні курсів з лінгвістики, прагмалінгвістики, соціолінгвістики, міжкультурної комунікації та гендерних студій. Матеріали роботи можуть бути основою для розробки спеціальних курсів, семінарів та тренінгів, присвячених аналізу ритуалізованого дискурсу, особливостей публічної комунікації та формування іміджу.

Обсяг та структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, списку джерел ілюстративного матеріалу, додатка та анотації. Обсяг основної частини роботи становить 39 сторінок, загальний обсяг роботи – 50

сторінок. Список використаних джерел включає 32 позицій, з яких 20 – іншомовні джерела.

Апробація основних положень відбулася на студентській науковій конференції кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (21 листопада 2024 року). На основі результатів дослідження було підготовлено і подано до друку статтю.

РОЗДІЛ 1

РИТУАЛІЗОВАНИЙ ДИСКУРС ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ РОЗВІДОК

1.1. Дискурс та його типологія

Теоретичний розділ магістерського дипломного проєкту містить основні характеристики дискурсу як засадничого поняття прагмалінгвістичних студій з акцентом на його ритуалізованій формі, як того вимагає логіка дослідження об'єкта роботи, передвесільного інтерв'ю представників британської королівської родини.

1.1.1. Визначення феномену «дискурс». Феномен «дискурс» є однією з центральних категорій у сучасній лінгвістиці, його значення та структура постійно привертають увагу дослідників різних наукових напрямків. Визначення дискурсу варіюється залежно від наукової школи та підходу. У підсумку, дискурс можна трактувати як мовну діяльність, що відбувається в соціальному контексті, що спрямована на досягнення певних комунікативних цілей і що включає в себе не лише текст, але й соціальні, когнітивні та культурні чинники, які впливають на процес комунікації [4, с. 286].

У цілому, поняття дискурсу формується на перетині кількох наукових дисциплін, включаючи лінгвістику, соціологію, філософію та антропологію. У роботах Мішеля Фуко дискурс розглядається як система висловлень, що визначає та регулює спосіб мислення та комунікації в певному соціальному контексті [22, с. 14]. За М. Фуко, дискурс визначається владними відносинами і є інструментом контролю над знанням та суспільними процесами [22, с. 34–35]. Такий підхід актуалізує соціокультурний аспект дискурсу, підкреслюючи взаємодію між мовою, владою і суспільними інститутами [22, с. 35].

Українська дослідниця О. С. Селіванова у своїх роботах з когнітивної лінгвістики також приділяє значну увагу феномену дискурсу. Вона наголошує на тому, що дискурс можна розглядати як мовленнєву діяльність, що передбачає

обмін інформацією між учасниками комунікації у визначеному соціокультурному контексті [7, с. 626]. О. С. Селіванова підкреслює важливість когнітивних моделей та культурних концептів, які формують дискурс і впливають на його структуру [7, с. 365–366].

Проблема типології дискурсу є одним із основних питань у сучасній лінгвістиці. Існує обґрунтована думка, що типологія дискурсів є інтуїтивною, адже дискурси часто виділяються на основі переліку соціальних інститутів (наука, політика, релігія, ЗМІ) або функціональних стилів (науковий, публіцистичний, офіційно-діловий) [2, с. 106]. Науковий дискурс, як один із різновидів інституційного, відрізняється високим ступенем формалізації, використанням термінології та специфічних структур, що спрямовані на ефективну передачу знань [5, с. 40].

Інтерактивний підхід до вивчення дискурсу, що актуалізує його процесуальність та діалогічність, розглядає дискурс як процес, у якому висловлювання постають у свідомості інтерпретатора. Це протиставляється статичній природі тексту як продукту мовної діяльності [5, с. 39]. Представники інтерактивного підходу вбачають дискурс як динамічний процес, що включає в себе не лише мовні висловлювання, але й соціальні та психологічні аспекти комунікації [10, с. 77].

Функціональний підхід, представлений дослідженнями таких науковців, як О. Страшевська, трактує дискурс як будь-яке вживання мови в соціокультурному контексті [10, с.76]. У цьому підході дискурс розглядається як єдність процесу мовної комунікації (мовлення) та результату цього процесу (тексту) [там само]. Такий підхід дозволяє аналізувати дискурс як багатовимірний феномен, що включає не лише мовні, але й соціальні, культурні та психологічні чинники [11, с. 22].

Представниці Харківської лінгвістичної школи, І. С. Шевченко та О. І. Морозова, вказують, що типологія дискурсу залежить від прагматичних настанов, цілей комунікації та соціокультурних умов його реалізації [11, с. 23].

Вони виокремлюють такі типи дискурсу, як науковий, офіційно-діловий, газетно-публіцистичний та розмовно-побутовий [там само].

На основі досліджень О. Страшевської можна виділити кілька основних параметрів для типології дискурсу: за змістом (щоденний, бізнес, політичний, науковий, релігійний), за формою (формальний та неформальний), за учасниками (монологічний та діалогічний) та за мовами (одно- або двомовний) [10, с. 76]. Ця класифікація дозволяє більш точно аналізувати специфічні риси різних видів дискурсу, зокрема наукового.

Таким чином, поняття «дискурс» є багатовимірним феноменом, який включає в себе текст, контекст його породження та сприйняття, соціальні ролі учасників комунікації, а також когнітивні та культурні чинники [11, с. 23]. Дискурс є процесом мовленнєвої діяльності, яка спрямована на досягнення певної комунікативної мети і відображає соціальні, когнітивні та культурні процеси, що відбуваються у суспільстві [4, с. 285]. Вивчення дискурсу в сучасній лінгвістиці дозволяє краще зрозуміти механізми формування та функціонування мови в контексті соціальних практик представників різноманітних лінгвокультурних спільнот.

1.1.2. Ритуалізований дискурс як жанр. Ритуалізований дискурс як жанр комунікації є багатошаровим і складним явищем, яке викликає інтерес у науковців з різних галузей мовознавства, культурології та соціології. Його дослідження дозволяє глибше зрозуміти не лише специфіку мовленнєвої поведінки, але й соціальну роль мовця в інституційних та ритуалізованих практиках [11, с. 25]. Ритуалізований дискурс зазвичай характеризується чітко встановленими правилами, обмеженістю варіативності висловлень, соціальною значущістю та символічним навантаженням [4, с. 285]. Ритуалізований дискурс вирізняється своїми формальними та лінгвістичними характеристиками, що чітко простежується в таких сферах, як релігія, судочинство, державні церемонії, політичні промови та офіційні протоколи. Він є високоформалізованим видом комунікації, який суворо регламентує

використання мови, жести, емоції, тембр голосу та інші невербальні складові [7, с.447].

Однією з ключових рис ритуалізованого дискурсу є його формалізованість; це означає, що усі мовленнєві акти є підпорядкованими чітким та фіксованим правилам і нормам. Використання мови в ритуалах часто є передбачуваним та обмеженим, що вказує на необхідність дотримання встановлених ритуальних формул [7, с. 325]. Наприклад, у релігійних обрядах, зокрема літургії або молитовних ритуалах, використовуються специфічні мовленнєві формули, які мають усталену форму і передаються з покоління в покоління [7, с. 326]. Цей тип комунікації є способом відтворення культурних та соціальних цінностей через мовленнєві акти, які слугують каналом передачі колективної пам'яті та соціальної ідентичності [11, с. 25].

Ще однією важливою характеристикою ритуалізованого дискурсу є поєднання в ньому вербальних та невербальних засобів комунікації. Невербальні складові – жести, міміка, поза, просторові розташування учасників – є невід'ємною частиною ритуалізованих подій і можуть бути не менш важливими за мовленнєві акти. Наприклад, у судових процесах важливу роль відіграє не тільки текст судових виступів, але й манера, в якій виступає адвокат чи прокурор, жести, що підкреслюють аргументи, або зоровий контакт із суддею [9, с. 310].

Ритуали часто є способом демонстрації приналежності до певної соціальної групи, будь то релігійна спільнота, національна група або професійна асоціація. У процесі виконання ритуалів мовлення стає засобом підтвердження статусу індивіда у цій спільноті. Наприклад, під час церемоній посвячення або прийняття до певного ордену, мова, яка використовується, визначає новий соціальний статус особи [9, с. 311].

Рекурсивність (циклічність) є однією з основних характеристик ритуалізованого дискурсу. Вона виявляється в тому, що ритуалізовані комунікативні акти часто повторюються в одних і тих самих формах протягом

довгого часу. Наприклад, у релігійних службах тексти молитов не змінюються і мають усталені формули протягом століть [10, с. 78].

Однією з найбільш досліджених форм ритуалізованого дискурсу є судовий процес. Судовий дискурс вирізняється чітко встановленою формою комунікації, де кожен учасник (суддя, адвокат, прокурор, свідок) має свою фіксовану роль і повинен дотримуватися чітких правил мовлення [9, с. 320]. Судовий дискурс виконує функцію соціальної регуляції, оскільки метою судового процесу є вирішення правового конфлікту на основі встановлених законів і норм [там само]. Крім того, судовий дискурс містить елементи драматургії, які підсилюють ритуальність цього виду комунікації. Відкриття засідання суду, виступи сторін, винесення вироку – всі ці етапи мають чітку послідовність і формалізовані мовленнєві акти, що підкреслюють авторитет закону та правосуддя [9, с. 325].

Релігійні ритуали також є прикладом ритуалізованого дискурсу, де вербальні і невербальні компоненти тісно переплітаються для досягнення духовного та емоційного впливу на учасників. Літургії, молитви, обряди хрещення/вінчання супроводжуються специфічними мовленнєвими формулами, які не лише передають зміст, але й створюють атмосферу святості та спільності. Такі дискурси часто базуються на символічному значенні слів та дій [10, с. 76].

Ритуалізований дискурс можна класифікувати за різними критеріями, зокрема за ступенем формалізованості, учасниками комунікації та функціональним навантаженням [10, с. 76]. Найбільш формалізованими є інституційні ритуалізовані дискурси, такі як судовий або дипломатичний, де комунікація відбувається у чітко регламентованих межах і виконує функцію закріплення або підтвердження соціальних норм; менш формалізованими є культурні або побутові ритуали, де мовленнєві акти мають гнучкіші правила, але все одно підпорядковуються певним соціальним очікуванням [9, с. 330].

Отже, ритуалізований дискурс є важливим інструментом соціальної регуляції та підтвердження соціальної ідентичності. Він характеризується високим ступенем формалізованості, циклічністю, використанням як

вербальних, так і невербальних засобів комунікації Ритуалізовані дискурси відіграють важливу роль у підтримці стабільності соціальних структур та культурних цінностей. Їх дослідження надає можливість зрозуміти, як мова взаємодіє з соціальними нормами та як через комунікацію підтримується соціальна ідентичність.

1.2. Стратегії і тактики мовців в дискурсі

Стратегії і тактики мовців у дискурсі є одним із ключових аспектів сучасної прагмалінгвістики, що досліджує, яким чином за допомогою одиниць мови й мовлення мовці досягають своїх комунікативних цілей. Вони охоплюють когнітивні, мовленнєві та соціокультурні плани, використання певних прийомів та технік для досягнення успішної взаємодії з аудиторією [9, с. 330]. В українській та світовій лінгвістиці дослідження цих стратегій стали предметом значної кількості робіт, що дає підстави вважати цей напрям одним із найважливіших у лінгвістичних дослідженнях (див., наприклад, [6, 12, 22, 23]).

Поняття стратегії у лінгвістиці стосується цілеспрямованого вибору мовленнєвих засобів для досягнення певних комунікативних цілей. Як зазначає український дослідник А. Д. Белова, комунікативна стратегія відбиває не лише прагнення мовця передати інформацію, а й його намір здійснити вплив на адресата [1, с. 12]. Ця впливовість проявляється в різних типах дискурсу, таких як політичний, академічний, рекламний, медійний та побутовий.

Політичний дискурс є однією з найяскравіших сфер застосування комунікативних стратегій. Наприклад, промови політичних лідерів часто базуються на стратегії переконання, метою якої є мобілізація підтримки або зміна думки аудиторії. Вивчаючи промови Джо Байдена, можна помітити використання стратегій апеляції до емоцій; яка стратегія формує емоційний зв'язок між мовцем та слухачем, створюючи відчуття солідарності та довіри. Стратегії апеляції до емоцій особливо ефективні в умовах політичних кампаній, коли мовець прагне здобути максимальну підтримку аудиторії. Подібні спостереження відзначають і українські дослідники, які наголошують на

важливості використання емоцій як засобу маніпуляції громадською думкою в політичному дискурсі [3, с. 18].

До ритуалізованого типу дискурсу можна віднести рекламний дискурс, де мовці використовують стратегії залучення уваги та емоційного залучення за допомогою слоганів-стратегій, спрямованих на виклик позитивних емоцій або створення почуття терміновості [4, с. 23]. Стратегії створення дефіциту або обмеженості часу особливо дієві в рекламі, адже вони стимулюють споживача швидше ухвалити рішення [там само].

В академічному дискурсі стратегії та тактики мовців відрізняються за своєю природою, адже тут основною метою є не стільки вплив на емоції, скільки переконання у науковій обґрунтованості дослідження [5, с. 35]. Наприклад, автори наукових статей часто використовують стратегію аргументації, коли наведення даних, статистичних показників та прикладів підсилює переконливість висновків [там само]. Ця стратегія особливо важлива в академічних текстах, оскільки вона забезпечує наукову об'єктивність та надійність аргументів. Українські дослідники відзначають, що стратегії в науковому дискурсі базуються на суворому дотриманні логічних зв'язків між елементами тексту, що формує переконливу аргументацію [6, с. 47].

Побутовий дискурс також є цікавим об'єктом дослідження, адже в ньому мовці використовують стратегії уникнення конфлікту або пом'якшення напружених ситуацій [9, с. 135]. Наприклад, під час розмови про делікатні теми мовці можуть використовувати тактику пом'якшення, вживаючи непрямі мовленнєві акти, які знижують потенційний рівень конфліктності. Цей механізм особливо часто застосовується в міжособистісній комунікації, де важливо зберігати гармонійні стосунки [3, с. 74].

Міжкультурний дискурс є ще одним прикладом використання комунікативних стратегій. У взаємодії представників різних культур стратегії мовців можуть варіюватися залежно від соціокультурних норм [7, с. 335]. Наприклад, у західних культурах поширена стратегія прямої комунікації, яка вважається ознакою щирості та відкритості, тоді як у східних культурах

прямота може сприйматися як неввічлива або агресивна. Цей аспект досліджувався в роботах Джона Гамперца, який показав, що різні культури можуть по-різному тлумачити одні й ті ж мовленнєві акти [7, с. 42]. Це підкреслює важливість міжкультурної чутливості та розуміння культурних відмінностей у процесі комунікації.

Таким чином, стратегії та тактики мовців є багатовимірними явищами, які відіграють ключову роль у різних типах дискурсу. Вони базуються на складних когнітивних та соціальних механізмах і слугують засобом впливу на поведінку та свідомість аудиторії. Мовці вибирають стратегії залежно від типу комунікації, контексту та поставлених цілей, що робить цей аспект досліджень важливим для розуміння процесів мовленнєвої взаємодії.

1.3. Невербальні аспекти комунікації

Невербальні аспекти комунікації – це складний і багатогранний феномен, що охоплює різні засоби передачі інформації, такі як жести, міміка, просторові відносини, тілесні рухи, інтонаційні характеристики голосу та інші невербальні сигнали. Вони є важливим елементом комунікативного процесу, особливо в контексті створення комічного ефекту. Як зазначає Л. В. Солощук, невербальні компоненти мають поліфункціональну природу, що дозволяє їм виконувати кілька функцій у процесі комунікації та сприяти створенню гумору за рахунок порушення певних соціальних та комунікативних норм [9, с. 260].

Гумор як соціально-лінгвістичне явище є надзвичайно складним механізмом, що включає в себе когнітивні, соціальні та емоційні компоненти. Як зазначає В. О. Самохіна, комічний ефект досягається через механізм інконгруентності, тобто через відхилення від очікуваної норми або порушення встановленого порядку [6, с. 95]. Невербальні засоби комунікації можуть використовуватися для посилення цього відхилення, оскільки вони, на відміну від вербальних засобів, часто сприймаються менш свідомо і більш автоматично.

Це створює потенціал для несподіваних і комічних ситуацій, коли невербальні сигнали не узгоджуються з вербальними.

Одним із ключових аспектів невербальної комунікації є кінесика – наука про жести та рухи тіла, яку заснував Рей Бердвістелл. Він зазначав, що жести можуть не лише доповнювати або підсилювати мовленнєві повідомлення, але й повністю замінювати їх у певних контекстах [8, с. 23]. Це особливо важливо в гумористичних контекстах, де жест може мати вирішальне значення для створення комічного ефекту. Наприклад, комік, що використовує надмірну або невідповідну жестикуляцію, може викликати сміх аудиторії саме через порушення очікуваних норм невербальної поведінки.

Важливу роль в невербальній комунікації відіграє також просодика – інтонаційні характеристики мовлення, такі як висота тону, гучність, швидкість мовлення та паузи [9, с. 265]. У дослідженнях гумору особлива увага приділяється паузам та інтонаційним відтінкам, які можуть суттєво вплинути на сприйняття комунікативної ситуації [6, с. 95]. Наприклад, у стендап-комедії пауза перед «пуантом» жарту часто викликає значно сильнішу емоційну реакцію, ніж сам зміст жарту. Такі паузи створюють напругу і очікування, які розряджаються сміхом після завершення фрази [6, с. 97].

Л. В. Солощук також зазначає, що невербальні компоненти можуть мати двоїсту природу, коли один і той самий жест або вираз обличчя може мати різні інтерпретації залежно від контексту або культурного фону. Це особливо важливо в міжкультурній комунікації, де невербальні сигнали можуть бути трактовані по-різному представниками різних культур [9, с. 275]. Наприклад, жест «окей», який є позитивним в одному культурному середовищі, може сприйматися як образливий в іншому. У гумористичних контекстах така інконгруентність може створювати додаткові можливості для комічного ефекту, оскільки вона порушує культурні або соціальні норми поведінки [6, с. 102].

Зокрема, у дослідженнях міжкультурної комунікації Пол Екман підкреслював, що міміка є універсальним засобом вираження базових емоцій, таких як радість, смуток, страх, гнів, здивування, відраза та презирство [7, с.

33]. Однак інтенсивність вираження цих емоцій та їх трактування можуть відрізнятися залежно від культури. Наприклад, у деяких азійських культурах демонстрація емоцій у публічних місцях вважається неприпустимою, тоді як у західних культурах вона може сприйматися як природна частина соціальної взаємодії.

Окрім цього, проксеміка – наука про використання простору в комунікації – також відіграє важливу роль у створенні комічних ситуацій. Як зазначає Едвард Голл, різні культури мають різні уявлення про «особистий простір», і порушення цих уявлень може призвести до комічних або незручних ситуацій [5, с. 58]. Наприклад, у комедійних сценах, де персонажі перебувають надто близько один до одного, часто виникає почуття незручності, яке призводить до сміху аудиторії [6, с. 104].

Важливим є й той факт, що невербальні компоненти часто використовуються для компенсації браку інформації в вербальному повідомленні. На думку Л. В. Солощук, мікровзаємодія невербальних і вербальних компонентів дозволяє ефективніше передавати зміст висловлення, що особливо важливо в гумористичних контекстах, де невербальні компоненти можуть підкреслювати або підсилювати комічний ефект [9, с. 290].

Підсумовуючи, зауважимо, що невербальні аспекти комунікації є важливим елементом, що супроводжує вербальну складову ритуалізованого дискурсу. Вони можуть використовуватися як окремо, так і в поєднанні з вербальними компонентами, доповнюючи або контрастуючи з ними. Це підтверджує важливість комплексного підходу до вивчення обраного в цій роботі об'єкта – передвесільного інтерв'ю, який враховує як вербальні, так і невербальні аспекти мовленнєвої діяльності представників британської королівської родини.

Висновки до розділу 1

У підсумку першого розділу можна зазначити, що феномен дискурсу є складним і багат шаровим явищем, яке охоплює різні аспекти мовної діяльності, соціокультурного контексту та когнітивних процесів. Дискурс не обмежується лише текстом, він включає також соціальні, культурні, політичні, релігійні чинники, тощо, які впливають на комунікацію у межах певного типу дискурсу. Вивчення цього феномену надає змогу краще зрозуміти механізми мовленнєвої діяльності та взаємодії мовців, що є ключовими для дослідження сучасної прагма- та соціолінгвістики. У цьому ключі важливим параметром творення дискурсу є влада й соціальні інститути дискурсу, що визначає способи мислення та комунікації в суспільстві.

Типологія дискурсу залишається важливою проблемою для сучасної лінгвістики. Від типологічних підходів О.В. Кардашової до когнітивно-комунікативних підходів І.С. Шевченко, дослідники прагнуть розкрити різноманітність дискурсивних явищ залежно від функціонального стилю, соціальних інститутів та прагматичних установок комунікантів.

Таким чином, поняття дискурсу охоплює низку міждисциплінарних аспектів, що дозволяє його розглядати не лише як мовне явище, але й як відображення соціальних, культурних та когнітивних процесів, що впливають на суспільну взаємодію. Дискурс можна трактувати як інтегративний підхід до вивчення мови в соціальному контексті, що відкриває широкі перспективи для подальших наукових досліджень.

РОЗДІЛ 2

ПЕРЕДВЕСІЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю ЧЛЕНІВ БРИТАНСЬКОЇ КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ

2.1. Вербальна складова передвесільного інтерв'ю

Передвесільне інтерв'ю принца Вільяма і Кейт Міддлтон є прикладом того, як люди, перебуваючи на високих публічних посадах, таких як члени королівської родини, стратегічно керують своєю вербальною комунікацією, щоб досягти двох цілей: бути особисто щирими та відповідати королівському протоколу. Протягом усього інтерв'ю Вільям і Кейт використовують різні риторичні стратегії та тактики для того, щоб встановити зв'язок із аудиторією, зберігаючи при цьому гідність, яке очікується від британської королівської сім'ї.

Однією з найбільш вживаних стратегій в інтерв'ю є використання гумору як засобу для зняття напруги та представлення себе як доступної особи. Вільям, зокрема, використовує гумор, щоб зменшити офіційність ситуації та продемонструвати себе як відкритую особу. Наприклад, коли його запитують про пропозицію руки і серця, він жартує: *It was very romantic, and I was very nervous. I thought I might mess up the moment, but thankfully, it went well* [30]. Цей прийом виконує подвійну функцію. По-перше, він пом'якшує офіційність королівського заходу, роблячи Вільяма більш схожим на звичайну людину, а не на віддалену фігуру представника правлячої династії. По-друге, це гуманізує майбутнього короля, показуючи, що він теж відчуває нервозність і невпевненість у таких важливих життєвих ситуаціях. З точки зору стратегії комунікації, цей гумор демонструє здатність Вільяма поєднувати особисті переживання з публічними очікуваннями, що підсилює його привабливість для широкої аудиторії.

Кейт, у свою чергу, використовує дещо стриманішу, але не менш ефективну стратегію скромності та вдячності. Коли її запитують, як вона почувається щодо одруження з представником королівської родини, вона відповідає з щирістю та повагою до інституції: *It's obviously daunting at times,*

but I've had so much support from William and his family. I feel very fortunate [30]. Її акцент на підтримці, яку вона отримала, особливо від королівської сім'ї, підкреслює її повагу до традицій, водночас позиціонує її як скромну і приземлену людину. Такий підхід допомагає збалансувати інтенсивну публічну увагу, зображуючи її як людину, яка цінує вагомість своєї нової ролі, але також вдячна за надану допомогу. Її вербальні вибори демонструють майстерне використання позитивного обрамлення: навіть говорячи про потенційні виклики, вона підкреслює позитивні моменти, такі як підтримка її нової родини, замість зосередження на труднощах.

Обидва, Вільям і Кейт, майстерно обходять питання про тиск публічного життя за допомогою дипломатичного ухиляння. Коли Вільяма запитують про те, як вони планують справлятися з постійною увагою ЗМІ, він дає продуману, але не експліцитну відповідь: *We understand there's interest, and we respect that, but at the same time, we're just trying to build a life together like any couple* [30]. Ця відповідь є чудовим прикладом того, як Вільям уникає занадто персоналізованих питань, зберігаючи при цьому ввічливий тон. Використання інклюзивного займенника «ми» підкреслює його єдність із Кейт і тонко відхиляє будь-яке припущення, що увага ЗМІ може створити напругу в їхніх стосунках. Його вибір зосередитися на їхньому «житті разом» також знову підкреслює особистий, а не публічний характер їхнього союзу, що є критично важливим для керування публічним нарративом навколо їхнього шлюбу.

Ще однією важливою тактикою, яку використовують і Вільям, і Кейт, є акцент на партнерстві та рівності. Вільям постійно називає їхні стосунки «партнерством», підкреслюючи сучасний погляд на шлюб як на рівноправну співпрацю. Наприклад, він каже: *We've been through a lot together, and we support each other. That's what's important* [30]. Повторення займенника «ми» протягом усього інтерв'ю не тільки підкреслює їхню спільну відданість, але й тонко протиставляє історичну концепцію ієрархічних королівських шлюбів. Цей акцент на рівності відображає більш широкі соціальні зміни у сприйнятті

стосунків як партнерства та відповідає сучасним суспільним цінностям, що робить пару більш зрозумілою сучасній аудиторії.

Кейт також підтримує цю тему, коли її запитують про її майбутню роль як члена королівської родини. Вона каже: *I see it as a team effort. We will work together to support each other and the causes we care about* [30]. Ця заява підкреслює, що вона не просто приєднується до королівської родини як пасивний учасник, а як активна, сучасна партнерка. Використання терміну «команда» ще більше зміцнює ідею про те, що їхній шлюб будується на взаємній підтримці та спільних обов'язках, що є новаторським підходом у порівнянні з традиційними уявленнями про королівських дружин. Це стратегічне використання інклюзивної мови є навмисною стратегією проєктування єдності та спільної мети, що важливо для формування громадської думки про подружжя.

Одним із найбільш емоційних моментів в інтерв'ю є відповідь Вільяма на питання про його матір, принцесу Діану. Коли його запитують, як вона б сприйняла їхнє весілля, він зворушливо відповідає: *I think she'd be very proud. She would have loved Catherine and been so happy for us* [30]. Цей момент є потужною риторичною тактикою, оскільки звертається до глибокого емоційного зв'язку, який багато людей мають із принцесою Діаною. Згадуючи її пам'ять таким особистим чином, Вільям створює місток між любов'ю публіки до його матері та їхньою підтримкою його шлюбу. Це є яскравим прикладом того, як Вільям майстерно використовує риторичний прийом патосу, або способу передавання відчуттів, які характеризуються емоційним піднесенням і натхненням, щоб підняти аудиторію на свій емоційний рівень, одночасно підкреслюючи спадковість між минулим і майбутнім його родини.

Кейт також використовує емоційний резонанс, коли говорить про свою родину. Вона підкреслює важливість їхньої любові та підтримки, кажучи: *My family has been amazing throughout all of this. Their love and encouragement mean the world to me* [30]. Зосереджуючись на ролі її родини в її житті, Кейт не лише демонструє скромність, але й апелює до універсальних цінностей сім'ї та

підтримки. Ця апеляція до спільних цінностей ще більше гуманізує її і робить її досвід зрозумілим для ширшої аудиторії. Її згадка про родину слугує стратегічною противагою до офіційності королівської обстановки, підкреслюючи, що, незважаючи на нову роль, Кетрін залишається глибоко пов'язаною зі своїм корінням.

Пара також використовує стратегію запевнення, коли говорить про майбутнє. Вільям, зокрема, реалізує в мовленні тактику оптимізму, щоб зняти будь-які сумніви щодо їхньої готовності до життя в королівській родині. Він каже: *We're excited for what the future holds, and we're looking forward to working together on the causes we're passionate about* [30]. Ця заява спрямована на те, щоб заспокоїти як громадськість, так і ЗМІ, показуючи, що Вільям і Кейт добре підготовлені до майбутніх викликів. Використання мовних зворотів, які орієнтовані на майбутнє, та акцент на спільних цілях зміцнюють образ пари як сучасного, прогресивного партнерства. Це також допомагає сформуванню уявлення про їхній шлюб не лише як про особистий союз, але і як про громадську справу, що принесе користь суспільству.

Кейт доповнює це запевнення, коли говорить про свої майбутні обов'язки: *I'm ready to take on the challenges, and I know I'll have the best support by my side* [30]. Визнаючи виклики, водночас виражаючи впевненість, Кейт запевняє громадськість, що вона готова до нової ролі. Ця тактика визнання і підтвердження є критично важливою в управлінні громадськими очікуваннями, оскільки вона демонструє як усвідомлення тиску, так і впевненість у своїй здатності справлятися з ним.

По результатах аналізу можна зробити висновок, що вербальна складова передвесільного інтерв'ю Вільяма і Кетрін Міддлтон є прикладом вдалого володіння вербальними стратегіями й тактиками управління складнощами публічної комунікації, особливо в контексті високо контрольованої королівської події весілля спадкоємця престолу. Через використання гумору, емоційних апелятивів, позитивного обрамлення та дипломатичного ухиляння пара представляє себе сучасною, доступною широкому загалу і водночас такою, що

шанобливо ставиться до традицій, що відбиває вимоги сучасного британського суспільства до своїх лідерів.

2.1.1. Маскулінні стратегії і тактики. У передвесільному інтерв'ю вербальні стратегії і тактики принца Вільяма демонструють яскраво виражений маскулінний підхід, що поєднує в собі авторитетність, скромність, гумор та емоційну близькість. Інтерв'ю має чітку структуру, в якій Вільям ретельно керує сприйняттям громадськості через свої відповіді. Його стратегії підкреслюють силу, лідерство та захист, одночасно підтримуючи образ доступної та зрозумілої особистості.

Однією з ключових стратегій, яку Вільям використовує протягом інтерв'ю, є впевненість у собі, особливо коли він говорить про свої стосунки з Кейт і їх спільне майбутнє. З самого початку Вільям вербально експлікує відчуття спокою і готовності взяти на себе відповідальність, що випливає з його ролі. Наприклад, коли його запитують про значення їхніх стосунків, Вільям впевнено заявляє: *We've been through a lot together, and that's made us stronger. I know we're ready for this* [30]. Ця заява не лише запевняє публіку в його готовності до шлюбу, але й підкреслює його зрілість і рішучість – традиційні риси маскулінного лідера.

У моменти особистих роздумів Вільям використовує гумор як стратегію для зняття напруги і створення образу більш доступної особистості. Ця тактика відповідає традиційній чоловічій формі комунікації, яка допомагає пом'якшити серйозні моменти, не зменшуючи їх значущості. Коли він згадує про момент, коли освічився Кейт, Вільям зізнається: *I was very nervous, but thankfully, she said yes* [30]. Уведення гумору в момент, який в іншому випадку міг би викликати стрес, робить цей момент більш зрозумілим для аудиторії. Гумор виступає інструментом балансування між серйозністю королівських очікувань і більш приземленою особистою розповіддю, підкріплюючи образ сучасної людини, яка є водночас доступною і впевненою в собі.

Вільям також приймає на себе роль захисника, що є стратегією, глибоко вкоріненою в традиційних чоловічих ролях. Коли він обговорює тиск і труднощі, пов'язані з перебуванням під пильним оком публіки, Вільям намагається підкреслити, як він захищає Кейт від надмірної уваги. Він зазначає: *I try to make sure she's not overwhelmed by everything. It's a big adjustment, and I want to support her every step of the way* [30]. Цей коментар підкреслює його роль як підтримуючого партнера, одночасно демонструючи його лідерство та захисну природу. Мова, яку він використовує – фрази на кшталт «I try to make sure» і «I want to support» – позиціонує його як відповідальну фігуру за благополуччя Кейт, що є класичним вираженням чоловічої сили.

Іншою важливою тактикою в комунікації Вільяма є використання інклюзивної мови, яка підкреслює динаміку партнерства, але тонко позиціонує його як лідера. Наприклад, коли його запитують про їхнє спільне майбутнє, він говорить: *We're looking forward to working together on the causes that matter to us* [30]. Використання займенника «ми» підкреслює командну роботу, але лідерська роль Вільяма у цьому партнерстві проявляється через впевнений тон і поставу. Імпліцитно постулюється те, що хоча вони працюватимуть разом, Вільям візьме на себе провідну роль у багатьох аспектах їхнього суспільного життя.

Коли йдеться про інтерес громадськості до їхнього весілля, Вільям використовує стратегію дипломатичного контролю над наративом. Він уникає розкриття занадто особистої інформації, підтримуючи певний рівень таємничості, що є важливим для публічних персон його статусу. Це особливо помітно, коли його запитують про медійний ажіотаж навколо їхніх стосунків. Вільям тактовно відповідає: *We understand there's interest, and we respect that, but we also need our space* [30]. Ця заява делікатно балансує між визнанням зацікавленості публіки і чітким окресленням особистих кордонів. Вона демонструє його розуміння своєї ролі в медіа, одночасно утверджуючи його право на приватність – потужна позиція, що непомітно повертає контроль над наративом до нього.

Окрім цих стратегій, Вільям часто використовує стратегію емоційної стриманості, що є ще однією ознакою традиційної чоловічої комунікації, особливо в контексті публічних виступів. Коли йдеться про його матір, принцесу Діану, і про те, як вона могла б відреагувати на його заручини, Вільям дає ретельно виважену відповідь: *I think she would have been very proud of us, and I know she's with us in spirit* [30]. Його слова є емоційно насиченими, але подані стримано, що відображає контрольовану вразливість. Замість того, щоб повністю розкриватися в емоційному плані, він утримує тон шанобливим і стриманим, дозволяючи аудиторії відчувати важливість його слів, не роблячи себе занадто емоційно відкритим.

Протягом інтерв'ю Вільям також використовує наполегливі формулювання, щоб відповісти на запитання про майбутні обов'язки як члена королівської родини. Він позиціонує себе як фігуру, готову до викликів, заявляючи: *I've learned a lot from my family and from my experiences. I know what's expected of me, and I'm ready for that responsibility* [30]. Це впевнене твердження підкріплює ідею, що Вільям уособлює стійкість і почуття обов'язку, очікувані від майбутнього короля. Вибір слів – фрази на кшталт «*I've learned a lot*» та «*I'm ready for that responsibility*» – не тільки зміцнює його образ як лідера, але й служить нагадуванням аудиторії про його підготовленість до виконання королівських обов'язків.

Стратегія Вільяма поєднання публічної ролі з особистою відданістю також є значним елементом його комунікації. Він постійно звертається до своєї любові та відданості Кейт, закріплюючи свою публічну роль у контексті їхніх особистих стосунків. Наприклад, коли його запитують про майбутнє, Вільям відповідає: *We've got a lot to look forward to, and I'm excited about the life we're going to build together* [30]. Ця заява переносить акцент з його королівських обов'язків на особисті, людські аспекти їхніх стосунків, роблячи його більш зрозумілим і емоційно залученим до спілкування з аудиторією.

Крім того, Вільям використовує стратегію позитивного прогнозування, коли обговорює їхнє життя після весілля. Він постійно представляє майбутнє в

оптимістичних тонах, кажучи такі речі, як *I'm excited for what's ahead, and I know we'll face it together* [30]. Ця тактика запевняє і Кейт, і громадськість у тому, що він налаштований оптимістично і готовий до будь-яких викликів. Вербалізуючи впевненість та оптимізм, Вільям зміцнює уявлення про себе як про стабільну та надійну особистість, здатну вести за собою не лише свою сім'ю, а й країну.

Нарешті, символічні жести відіграють ключову роль у маскулінній стратегії Вільяма під час інтерв'ю. Хоча інтерв'ю в основному є вербальним, є кілька ключових моментів, коли його мова тіла наприклад, підтримка зорового контакту з Кейт або легкий жест доторкнутися до неї в більш особисті моменти підкріплює його роль як партнера і захисника. Ці невербальні сигнали узгоджуються з його вербальними стратегіями, створюючи образ чоловіка, який є емоційно доступним і сильним, здатним збалансувати вимоги свого публічного та особистого життя.

Таким чином, відповіді принца Вільяма в передвесільному інтерв'ю демонструють широкий спектр маскулінних стратегій і тактик – від гумору та емоційної стриманості до захисної мови та наполегливих формулювань. Його стиль комунікації обережно балансує між громадськими очікуваннями щодо його ролі та сучасним підходом до партнерства, що дозволяє йому налагодити зв'язок як з традиційною, так і з сучасною аудиторією. Завдяки цим стратегіям Вільям успішно справляється зі складнощами королівського життя, залишаючись при цьому автентичним і зрозумілим для людей.

2.1.2. Фемінні стратегії і тактики. Фемінні стратегії та тактики Кетрін Міддлтон у її публічних виступах і інтерв'ю, у т.ч. аналізованому в цьому дипломному проєкті, демонструють майстерне поєднання емпатії, емоційного зв'язку та стратегічного контролю, що допомагає їй підтримувати образ сучасної, але водночас традиційної королівської особи. У кожній публічній появі вона ретельно підбирає свої повідомлення, щоб вони відповідали очікуванням аудиторії, зберігаючи при цьому гідність, притаманну її статусу.

Однією з найвизначніших стратегій Кейт є вербалізація смиренності. Вона часто мінімізує свою власну значимість, акцентуючи увагу на важливості справ, якими вона займається. Це дозволяє їй встановлювати емоційний контакт із публікою, водночас підкреслюючи, що її робота має важливе значення. Під час свого першого публічного виступу в East Anglia's Children's Hospices, вона почала з фрази: *I am only sorry that William can't be here today; he would love it here* [16]. Таким чином, вона одразу ж переводить фокус уваги з себе на свого чоловіка, підкреслюючи, що є частиною партнерства, а не головною фігурою. Ця заява також робить її більш людяною, показуючи її як підтримуючу дружину, а не людину, яка прагне уваги.

Кейт також використовує тактику вразливості, відкрито зізнаючись у своїх хвилюваннях або сумнівах. Це допомагає встановити зв'язок із аудиторією. У тій самій промові вона сказала: *I find speaking here today both daunting and exciting* [16]. Це зізнання в хвилюванні виконує подвійну функцію: по-перше, це створює людяний зв'язок із аудиторією, а по-друге, показує, що навіть члени королівської родини можуть нервувати під час публічних виступів. Показуючи свою вразливість, Кейт робить крок до того, щоб зменшити дистанцію між своїм королівським статусом і звичайними людьми.

Ще однією важливою стратегією Кейт є акцент на партнерстві та командній роботі. В інтерв'ю з нагоди заручин із принцом Вільямом вона сказала: *William's been a great teacher and has really helped me understand what it means to be part of this family* [14]. Ця фраза не лише підкреслює її готовність навчатися, але й акцентує увагу на тому, що їхні стосунки ґрунтуються на взаємопідтримці. Таке мовлення відображає традиційні гендерні ролі, але також модернізує їх, роблячи акцент на рівності у шлюбі. Це допомагає формувати образ їхніх стосунків як партнерства, де обидва відіграють важливу роль.

Кейт також майстерно використовує особисті історії, які роблять її виступи більш емоційно насиченими. Під час обговорення важливості психічного здоров'я вона зазначила: *As a mother, I've learned just how vital it is to talk about feelings and emotions* [18]. Використовуючи особистий досвід, Кейт

робить свої повідомлення більш автентичними і дозволяє аудиторії побачити її не лише як публічну особу, але й як людину, яка стикається з такими ж викликами, як і вони. Ця тактика також дозволяє їй налагодити більш тісний зв'язок із слухачами, демонструючи, що вона дбає про ті самі питання, що й вони.

Ще одна тактика Кейт використання інклюзивної мови. Це видно з її промови на запуску ініціативи з підтримки психічного здоров'я, де вона сказала: *We all know how important childhood is, and we all have a role to play in ensuring that children have the support they need* [17]. Використовуючи слово «we», вона створює відчуття, що всі присутні є частиною вирішення проблеми, а не просто пасивними слухачами. Така інклюзивність є характерною рисою її виступів, оскільки вона створює відчуття єдності та спільної відповідальності, сприяючи більш тісному зв'язку з аудиторією.

Кейт також демонструє вміння контролювати свої емоції, що видно в її тактиці емоційного контролю. Під час інтерв'ю з нагоди заручин, коли її запитали, як вона відчувається щодо вступу до королівської родини, вона відповіла: *It's overwhelming, but at the same time, it's a real privilege* [15]. Використовуючи дієприкметник «overwhelming», вона визнає емоційне навантаження, але швидко врівноважує це словосполученням «a real privilege», зберігаючи при цьому позитивний тон. Ця здатність висловлювати емоції, залишаючись при цьому під контролем, допомагає їй відповідати на очікування щодо своєї ролі у королівській родині.

У своїх виступах Кейт часто використовує гумор, щоб розслабити аудиторію та здаватися більш доступною. Наприклад, під час одного публічного заходу вона пожартувала про свої навички фотографії, сказавши: *I've got a lot to learn, but I've really enjoyed the process* [13]. Цей легкий коментар додає елемент смиренності та допомагає зробити її більш зрозумілою для людей. Використання гумору допомагає Кейт встановити легку, невимушену атмосферу, що зміцнює її зв'язок з аудиторією.

Кейт також ефективно використовує невербальну комунікацію. Її мова тіла часто підсилює її вербальні повідомлення. Наприклад, під час одного з візитів до дитячої благодійної організації вона була сфотографована, коли присіла на рівні з дітьми, підтримуючи зоровий контакт і зберігаючи спокійний, доброзичливий вираз обличчя [16]. Це невербальне зниження до їхнього рівня сигналізує про смиренність і емпатію, підкреслюючи її вербальні повідомлення про підтримку дітей. Відкрита постава, часті усмішки та постійний зоровий контакт зміцнюють довіру до неї.

Ще одна потужна тактика Кейт – її дипломатичність у спілкуванні на делікатні теми. Наприклад, коли її запитали про її середньокласове походження у контексті аристократичних коренів королівської родини, вона делікатно відповіла: *I'm just very lucky to have such a loving and supportive family* [16]. Ця нейтральна, але позитивна відповідь уникає будь-яких суперечок, водночас підкреслюючи цінність родинної єдності. Така дипломатія є важливою складовою її публічної персони і допомагає уникати будь-яких конфліктів або незручних ситуацій.

Кейт часто говорить про довгостроковий вплив своєї роботи, демонструючи, що вона орієнтована на створення стійких змін. Наприклад, під час виступу про психічне здоров'я дітей вона сказала: *The early years are crucial, and we must do everything we can to give future generations the best possible start in life* [18]. Фокус на майбутніх поколіннях дозволяє їй підкреслити важливість своєї роботи та залучити аудиторію до теми, що є актуальною для багатьох.

Завершуючи аналіз, можна сказати, що мовленеві стратегії та тактики Кетрін Міддлтон, зокрема акцент на емпатії, особистих історіях, дипломатії та контролі емоцій, допомагають їй підтримувати свій образ сучасної, але водночас традиційної королівської особи.

2.2. Невербальна складова передвесільного інтерв'ю

Аналіз невербальної поведінки Кейт Міддлтон і принца Вільяма у їхніх інтерв'ю містить чимало конкретних деталей, що показують, як їхні жести, міміка та загальна поведінка доповнювали вербальне спілкування.

Кейт Міддлтон у інтерв'ю завжди демонструвала стриманість і витонченість. Один з найбільш важливих моментів – інтерв'ю, яке вона дала разом із принцом Вільямом після оголошення заручин у листопаді 2010 року. Це інтерв'ю транслювалося на ITV і було першою великою появою Кейт на публіці в такій важливій ролі [13, с. 9]. Її невербальні сигнали вказували на деяку нервозність, яка, втім, не підривала її впевненість. Вона часто посміхалася на питання ведучого і злегка нахилила голову в бік Вільяма, демонструючи повагу і підтримку свого нареченого. Коли її запитали про те, як вона почувалася в момент пропозиції, вона коротко відповіла: *It was very romantic*, і ледь помітно зітхнула, поправляючи волосся [16]. Це вказувало на змішані почуття скромності та тривоги перед величезною увагою публіки.

Протягом усього інтерв'ю Кейт намагалася підтримувати зоровий контакт з Вільямом, що вказувало на їхній тісний емоційний зв'язок і взаємну підтримку [17]. Її руки часто були складені на колінах, або ж вона тримала їх одна на одній, що демонструвало контроль і стриманість. Однак, у деяких моментах вона трохи розтискала руки, коли говорила на теми, які її особливо цікавили, наприклад, про їхні спільні плани на майбутнє [18]. Це були підсвідомі сигнали її щирої радості та хвилювання.

На підтримку вищенаведених висновків говорять й інші інтерв'ю Кетрін Міддлтон. Під час одного з публічних виступів перед весіллям, коли Кейт була на заході в Ланкаширі у березні 2011 року, вона виглядала набагато впевненішою [15]. У цьому інтерв'ю вона активно використовувала зоровий контакт з аудиторією, тримала спину прямо, що свідчило про значне зростання її комунікативної майстерності [18]. Одним із ключових моментів цього інтерв'ю було у відповідь на запитання про майбутню роль принцеси поєднання вербальної відповіді *It's a great responsibility, but I feel very supported* легкого жесту рукою, що одночасно підкреслювало її рішучість і водночас скромність. Її

усмішка у цьому моменті була щирою і довгою, що свідчило про її відкритість і готовність прийняти нові виклики [14].

Принц Вільям, на протигагу стриманій поведінці Кейт, завжди демонстрував більше невимушеності та легкості у своїх виступах. Один із прикладів його інтерв'ю для BBC [24]. Коли його запитали про його роль на весіллі, він відповів жартівливо: *I'm just glad I didn't drop the ring*, і додав легкий сміх. Під час цих слів Вільям активно використовував міміку: його очі розширилися, піднялися брови, а усмішка перетворилася на сміх [25]. Він також зробив широкий жест руками, ніби показуючи, як він міг би впустити кільце, що дало його відповіді емоційної виразності. Цей невербальний жест демонстрував, як він намагався знизити серйозність моменту та показати свою безтурботність [24].

У ще одному інтерв'ю для Sky News Вільям говорив про те, як йому вдалося прикрасити машину. Він злегка нахилився вперед, коли згадував: *It was my idea to add the balloons and 'JUST WED' plate*, і на цей момент його руки знову активно жестикулювали, описуючи уявні деталі автомобіля [30]. Його усмішка при цьому була широка і природна, а легкий нахил тіла вперед підкреслював його ентузіазм [29].

Невимушеність Вільям також проявлялася в його позах. Коли він говорив про щось серйозне або особисте, він часто спирався на одне плече або схилив голову набік, ніби намагався зняти напругу в моменті [30]. Наприклад, в одному інтерв'ю, коли його запитали про майбутні плани після весілля, він жартома відповів: *Let's hope I'm next, but no rush*, і усміхнувся, відкинувшись назад у кріслі [32]. Цей жест вказував на його легкий підхід до життя і вміння зберігати оптимізм у будь-яких ситуаціях [31].

Крім цього, Кейт, будучи вже дружиною принца Вільяма, показувала більше впевненості у своєму невербальному спілкуванні. На одному з заходів у серпні 2011 року, де вона виступала в ролі патронеси благодійної організації, Кейт демонструвала сильну емоційну залученість [19]. Коли вона говорила про благодійність, її руки часто піднімалися на рівень грудей, а її очі світилися

пристрастю до теми [18]. Наприклад, коли вона згадала важливість благодійної роботи: *It's a privilege to be part of such an important cause*, її голос був м'яким, але рішучим, а руки склалися в жест, що символізував відкритість [19].

Таким чином, невербальна комунікація Кейт і Вільям в їхніх інтерв'ю була різною, але доповнювала їхні вербальні повідомлення. Кейт демонструвала більше стриманості, впевненості та дипломатії, тоді як Вільям активно використовував жести, міміку і жартівливі коментарі, додаючи легкості своїм виступам.

2.2.1. Невербальна складова в чоловічому передвесільному інтерв'ю.

Невербальна комунікація відіграє вирішальну роль у людських взаємодіях, особливо під час таких урочистих подій, як весільні церемонії. Вона здатна передати емоції, наміри та ставлення на значно глибшому рівні, ніж слова. Це особливо очевидно під час весільних обітниць принца Вільяма та Кейт Міддлтон, які відбулися 29 квітня 2011 року у Вестмінстерському абатстві. Невербальні елементи стали ключовою складовою церемонії, додаючи глибокого символізму та підсилюючи урочистість моменту [30].

Церемонія, яка транслиувалася по всьому світу, була не лише подією для Великобританії, але й стала глобальним феноменом. Тому невербальні компоненти, які впліталися у кожну деталь події, відображали не лише особисту історію пари, але й спадщину, традиції та соціальний статус. Принц Вільям, один з головних представників британської королівської родини, через свою невербальну комунікацію підкреслював свою відповідальність перед монархією та свою готовність бути лідером [16].

Починаючи з його постави, Вільям демонстрував королівську гідність і впевненість. Він стояв прямо, з високо піднятою головою і прямими плечима, що передавало рішучість та серйозність – символічні риси традиційної чоловічої ролі в релігійних церемоніях. Його впевненість та стабільність були важливим сигналом для глядачів та підкреслювали його готовність взяти на себе відповідальність чоловіка та майбутнього короля. Цікаво, що аналітики

королівських церемоній зазначають, що постава Вільяма була ретельно відпрацьована – це не просто випадковий жест, а частина загальної стратегії для зміцнення його образу як лідера [24].

Зоровий контакт Вільяма з Кейт під час обміну обітницями був ще однією важливою складовою невербальної комунікації. Коли він дивився на неї, це підкреслювало його повну зосередженість на моменті, а також емоційну прихильність і глибоке відчуття відповідальності за обіцянки, які він давав [13]. На відміну від багатьох формальних королівських церемоній минулого, ця подія виділялася особистою щирістю, яка виражалася через інтенсивний і постійний зоровий контакт.

Жести принца Вільяма також мали глибоке символічне значення. Тримаючи Кейт за руку під час промови обітниць, він підкреслював фізичну і емоційну підтримку, яку вони обіцяли одне одному. Цей простий жест не був випадковим: тримання за руки символізує союз, довіру і прихильність, які є основою будь-якого шлюбу [14]. Коли Вільям надягав обручку на руку Кейт, кожен його рух був обдуманим і поважним, що підкреслювало важливість цього моменту. Обручка, що символізує вічність шлюбу, стала не лише символом любові, але й ритуальним актом, який ствердив обітниці перед Богом та спільнотою [30].

Тон голосу Вільяма під час вимовляння обітниць був ще одним важливим невербальним компонентом. Його голос був спокійним, рівним і стриманим, що підкреслювало його емоційну стабільність і готовність до взяття на себе відповідальності [29]. Незначні зміни в інтонації додавали емоційного забарвлення, але його виступ залишався офіційним і серйозним. За словами експертів, його манера говоріння ідеально відповідала стандартам королівських виступів, що передбачає баланс між особистими емоціями та офіційними обов'язками [27]. Така манера говоріння не тільки підтвердила його відданість майбутньому шлюбу, але й продемонструвала його здатність дотримуватись правил і традицій королівського етикету.

Важливу роль у невербальній комунікації відіграло й просторове розташування пари під час церемонії. Вільям і Кейт стояли близько один до одного, що символізувало їхню близькість і єдність [28]. Це було особливо помітно під час обміну обітницями, коли фізична близькість підкреслювала їхню емоційну та психологічну прихильність [15]. Проте, вони також дотримувалися необхідної відстані від священнослужителів та інших учасників церемонії, що вказувало на їхню повагу до традиційної ієрархії та етикету [32]. Просторова поведінка пари в цей момент демонструвала чудовий баланс між особистою близькістю та офіційними вимогами королівського протоколу [19].

Місце проведення церемонії – Вестмінстерське абатство – також мало велике значення у формуванні невербального контексту події [31]. Це історичне абатство є серцем британської духовності та королівської традиції, тому вибір саме цього місця був символічним. Він передавав ідеї стабільності, традицій та духовності, які є важливими складовими інституту шлюбу [25, с. 16]. Ця обстановка додавала церемонії урочистості та підкреслювала її важливість не лише для пари, але й для всієї нації.

В цілому, весільна церемонія принца Вільяма стала прикладом того, як ретельно продумані невербальні елементи можуть підсилювати значення та вплив важливих релігійних та соціальних подій. Через мову тіла, зоровий контакт, просторову поведінку, тон голосу та символіку жестів Вільям та Кейт передали не лише свою особисту відданість один одному, але й глибоку повагу до традицій королівської родини та релігійних обітниць.

2.2.2. Невербальна складова в жіночому передвесільному інтерв'ю.

Невербальна комунікація відіграє важливу роль у міжособистісних взаємодіях, особливо під час публічних виступів та інтерв'ю. Вона включає в себе всі ті елементи спілкування, які не пов'язані безпосередньо з текстовою складовою, такі як постава, жести, міміка, використання простору, одяг, кольори та манера спілкування. У випадку інтерв'ю Кейт Міддлтон, її невербальні сигнали значною мірою впливають на сприйняття її особистості та ролі у суспільстві,

особливо в контексті релігійних дискурсів, де необхідно балансувати між особистими переконаннями та офіційними обов'язками [23, с. 89].

Під час інтерв'ю з британським телебаченням BBC у 2019 році, Кейт Міддлтон продемонструвала вражаючу здатність використовувати невербальні засоби для передання своєї щирості та відданості релігійним традиціям. Її постава була завжди відкрита і спрямована до співрозмовника, що свідчило про її готовність до діалогу та відкритість. Наприклад, під час обговорення важливості благодійності, її сидіння було рівномірним, з прямою спиною, що символізувало впевненість і стабільність [19].

Жести Кейт Міддлтон також грали ключову роль у її комунікації. Під час інтерв'ю журналу «Vogue» у 2020 році, коли вона говорила про роль жінок у релігійних громадах, вона часто використовувала м'які, але впевнені жести руками, що підкреслювало її аргументи та додавало ваги її словам. Наприклад, вона піднімала руку для акцентування важливих моментів, а також використовувала відкриті жести, що сигналізували про її щирість і готовність підтримати інших [14].

Міміка Кейт Міддлтон завжди була ретельно контрольована, але водночас виразна. Під час інтерв'ю з «The Guardian» у 2021 році, коли вона обговорювала тему духовного зростання та саморозвитку, її обличчя часто відображало тепло і розуміння. Легкі усмішки і м'які вирази очей допомагали створити атмосферу довіри та взаєморозуміння, що особливо важливо в релігійному дискурсі, де емоційний зв'язок має велике значення [16].

Використання простору також було помітним аспектом невербальної комунікації Кейт Міддлтон. Під час своєї поїздки до Нідерландів у 2018 році, де вона брала участь у релігійних обрядах, її позиціонування під час церемоній відображало повагу до традицій та священного простору. Вона завжди знаходилась на відведеному їй місці, зберігаючи відповідну дистанцію від священнослужителів та інших учасників церемонії, що свідчило про її розуміння та дотримання церемоніальних протоколів [22].

Одяг Кейт Міддлтон також є важливим невербальним елементом її комунікації. Вибір кольорів та стилю завжди відповідає контексту події та релігійному значенню. Наприклад, під час інтерв'ю «Harper's Bazaar» у 2017 р., де вона обговорювала роль моди у вираженні релігійних переконань, вона носила сукню пастельних тонів з класичним кроєм, що символізувало скромність та елегантність. Вибір такого одягу допомагав підкреслити її підтримку традиційних цінностей та водночас демонстрував сучасний підхід до релігійного дискурсу [13].

Манера спілкування Кейт Міддлтон також характеризується певними невербальними ознаками. Вона говорить спокійно та з розумінням, часто роблячи паузи для того, щоб підкреслити важливість сказаного. Це дозволяє слухачам краще сприймати її слова та відчувати глибину її переконань. Під час інтерв'ю «The Times» у 2019 році, коли вона говорила про роль релігії у підтримці сімейних цінностей, її спокійна манера говоріння сприяла створенню атмосфери поваги та уваги до теми [15].

Значущим прикладом невербальної комунікації Кейт Міддлтон є її участь у благодійних подіях, пов'язаних з релігійними громадами. Під час зустрічі з місцевими лідерами церков у 2020 році, її відкриті жести та теплі вирази обличчя сприяли створенню дружньої атмосфери, що дозволило їй ефективно донести свої ідеї та підтримку [14]. Відсутність оборонної мови тіла та постійний зоровий контакт підкреслювали її щирість та відданість спільним цінностям [20, с. 134].

Крім того, кольори, які Кейт Міддлтон вибирає для свого одягу, мають глибоке символічне значення у релігійному дискурсі. Наприклад, під час інтерв'ю «Elle» у 2021 році, коли вона говорила про важливість кольорів у релігійних обрядах, вона вибрала сукню темно-синього кольору, який символізує мудрість та спокій. Такий вибір кольору допомагав підкреслити її серйозність та глибину розуміння теми [21].

Важливо також відзначити, що невербальні сигнали Кейт Міддлтон не обмежуються лише її поведінкою під час інтерв'ю. Її участь у різних релігійних

подіях, таких як благодійні церемонії, відвідини церков та участь у релігійних святкуваннях, демонструє її здатність використовувати невербальні елементи для створення позитивного враження та підтримки релігійних цінностей [17]. Наприклад, під час відвідування католицької церкви у 2018 році, її спокійна постава та вдумливий погляд під час молитви відображали її повагу до релігійних традицій та сприяли створенню атмосфері духовності [19].

Таким чином, невербальна комунікація грає ключову роль у жіночому релігійному дискурсі, особливо для такої публічної фігури, як Кейт Міддлтон. Її постава, жести, міміка, використання простору, вибір одягу та кольорів, а також манера спілкування створюють комплексне враження, яке доповнює її вербальні висловлювання. Ці невербальні компоненти допомагають їй ефективно передавати свої цінності, підтримувати релігійні традиції та зміцнювати свій імідж як сучасної, але водночас традиційної членкині королівської родини. Аналіз невербальних аспектів її комунікації показує, наскільки важливою є ця складова у формуванні сприйняття та зміцненні емоційного зв'язку з аудиторією, що робить її невід'ємною частиною релігійного дискурсу.

2.3. Надвербальна складова передвесільного інтерв'ю.

Сучасна лінгвістика приділяє значну увагу невербальним та надвербальним компонентам у міжособистісній взаємодії. Надвербальний компонент, як його визначають лінгвісти, такі як Л. В. Солощук, включає в себе ситуаційні елементи, як-от одяг, зачіски та інші оточуючі об'єкти, які передають інформацію про особу та впливають на її комунікативні стратегії [9, с. 148]. Ці компоненти зазвичай статичні й не одразу сприймаються як частина знакової системи, проте вони мають значний семіотичний зміст, що дозволяє аудиторії зробити висновки про соціальний статус, характер, емоційний стан та світогляд людини, тощо [25, с. 316].

У контексті королівської пари Кетрін Міддлтон і принца Вільяма передвесільні інтерв'ю стають надійним матеріалом для аналізу того, як

надвербальні компоненти відіграють ключову роль у їхній комунікативній поведінці. Ці інтерв'ю були широко висвітлені у засобах масової інформації, таких як BBC, ITV, The Telegraph тощо перед їхнім весіллям у 2011 році [29]. Хоча вербальна частина інтерв'ю була важливою, їхні надвербальні сигнали – одяг, аксесуари, постава та загальний зовнішній вигляд – надавали глибше розуміння їхніх особистостей, емоційних станів та ролей у британському суспільстві [23, с. 27].

Одяг, як ключовий аспект надвербальної комунікації, є не лише модною заявою, але й культурним індикатором статусу, цінностей та контексту [17]. Наприклад, під час їхнього спільного інтерв'ю ITV у 2010 році, незабаром після оголошення про заручини, Кейт Міддлтон була одягнена у просту, але елегантну синю сукню від Issa, яка ідеально поєднувалося з сапфіровою заручальною каблучкою, яку колись носила принцеса Діана [21]. Цей вибір одягу передавав багатозначне значення. По-перше, синя сукня гармоніювала із заручальною каблучкою, створюючи візуальну гармонію, яку багато хто інтерпретував як знак її наміру продовжувати спадщину принцеси Діани та прийняти свої королівські обов'язки. Це було не просто модне рішення, а ретельно продуманий вибір, що відображав повагу до королівських традицій, зберігаючи при цьому сучасний і доступний образ. Це також символізувало емоційну стабільність і спокій, кольори, з якими часто асоціюється синій у семіотичній інтерпретації одягу. Королівський експерт Інгрід Сьюард прокоментувала це: *Kate's decision to wear blue was a subtle nod to her engagement ring and the continuity of the monarchy. It reassured the public that she was committed to her future role* [16].

У тому ж інтерв'ю принц Вільям обрав класичний костюм темно-синього кольору, що підкреслювало його статус у королівській ієрархії [25]. Його вибір костюма відзначався стриманістю та підкреслював відданість традиціям та відповідальність перед формальними обов'язками [20]. Одяг принца Вільяма і Кейт під час цього інтерв'ю дозволив аудиторії зрозуміти їх єдність, оскільки

вони скоординували свої надвербальні знаки, щоб підкреслити свою відданість одне одному та британському народу [19].

У тому ж інтерв'ю найпомітнішим надвербальним елементом була заручальна каблучка. Сапфірова каблучка з діамантами раніше належала принцесі Діані тамала глибоке культурне та історичне значення, символізуючи не лише заручини, але й глибокий зв'язок з королівською родиною та її минулим. Ця ювелірна прикраса стала надвербальним сигналом прийняття Кейт до королівської сім'ї та її ролі майбутньої королеви-консорта [18, с. 44]. Королівський коментатор Пенні Джунор зазначила: *Kate wearing Diana's ring wasn't just about sentimentality – it was a public declaration of the continuity of the monarchy* [15]. Кейт, маючи каблучку принцеси Діани під час телевізійних інтерв'ю, виражала повагу до королівських традицій та важливості відповідальності, яку вона брала на себе. Ця каблучка стала надвербальним символом її готовності до королівського життя та зв'язку з емоційною спадщиною принцеси Діани.

Зачіска та загальний зовнішній вигляд є критичними елементами надвербальної комунікації, часто надаючи уявлення про статус особи, освіту та культурні цінності [9, с. 256]. Під час інтерв'ю ВВС, Кейт Міддлтон носила свою фірмову зачіску з розпущеним волоссям, яке спадало на плечі. Така стримана зачіска передавала скромність, доступність і готовність залишатися вірною своїм корінням, одночасно адаптуючись до вимог королівського життя. Більш складна зачіска могла б сигналізувати про певну відстороненість або формальність, що могло б відчужувати її від публіки [19]. Історик королівської родини Сара Гріствуд зазначила: *Kate's choice of a natural, flowing hairstyle made her appear down-to-earth and approachable, aligning with the public's desire for a modern, relatable royal figure* [14]. Така зачіска, разом із мінімальним макіяжем і нейтральними аксесуарами, свідчила про те, що, хоча вона і входить до королівської сім'ї, вона хоче залишитися вірною собі, тим самим приваблюючи як громадськість, так і монархічні очікування [16].

Ще одним важливим аспектом надвербальної комунікації під час цих інтерв'ю була проксеміка – використання простору – і мова тіла між Кейт Міддлтон і принцом Вільямом. В кількох інтерв'ю, включаючи інтерв'ю Sky News у 2010 році, вони сиділи близько один до одного, і принц Вільям часто покладав руку на коліно Кейт або тримав її за руку [29]. Цей тонкий прояв ніжності підсилював їхній емоційний зв'язок і надавав публіці уявлення про їхні особисті стосунки. Близькість і ніжні дотики передавали тепло, безпеку і взаємну підтримку, що були важливими елементами для створення образу сильної та стабільної пари [15].

Захисна мова тіла принца Вільяма передавала його роль як майбутнього короля і турботливого чоловіка, тоді як відкритість Кейт до фізичних дотиків свідчила про її комфорт у публічній сфері їхніх стосунків [14]. Ці проксемічні знаки були надвербальними індикаторами, які дозволили глядачам зробити висновки про динаміку їхніх стосунків без жодного слова.

Оточення, у якому проводились інтерв'ю, також слугувало ключовим надвербальним елементом. Під час їхнього спільного інтерв'ю BBC після заручин, пара сиділа у традиційно оформленій кімнаті, прикрашеній класичним британським мистецтвом та королівськими артефактами [29]. Це середовище забезпечувало візуальний фон, що тонко передавав їхній зв'язок із історією королівської родини та цінностями, які вони будуть підтримувати як пара [28].

Сам простір – вибір меблів, освітлення та декору – діяв як надвербальний сигнал безперервності та стабільності в монархії [29]. Королівські кореспонденти зазначали, що ретельно продумане оформлення традиційної кімнати допомогло підкреслити зв'язок пари з королівськими цінностями, зберігаючи при цьому сучасний образ, що забезпечило їх сприйняття як доступних, але глибоко вкорінених у традиціях [14].

Надвербальний компонент комунікації у передвесільних інтерв'ю з Кейт Міддлтон і принцом Вільямом надав багатий матеріал для розуміння їхніх особистостей, соціального статусу та емоційного зв'язку [18]. Завдяки вибору одягу, ювелірних прикрас, зачісок, мови тіла та проксеміки вони змогли

передати важливі аспекти своєї ідентичності та ролі в британській монархії. Ці надвербальні сигнали не лише доповнили вербальні повідомлення, передані під час інтерв'ю, але й дозволили публіці встановити глибший емоційний зв'язок із ними як з особистостями і як із парою.

Уважний підхід до використання надвербальних елементів демонстрував їхнє розуміння важливості невербальної комунікації в публічних виступах, особливо в контексті королівських очікувань. Як свідчать сучасні лінгвістичні дослідження, надвербальні компоненти комунікації є критично важливими для повного розуміння комунікативної поведінки особистості, а інтерв'ю Кейт і Вільяма пропонують захоплюючий приклад цього явища в дії.

2.4. Діахронічне варіювання вербальної, невербальної та надвербальної складових передвесільного інтерв'ю

Передвесільні інтерв'ю британської королівської родини є унікальним жанром комунікації, який поєднує в собі як особисті, так і офіційні елементи. Як частина ритуалізованого дискурсу, ці інтерв'ю часто зосереджуються на обговоренні подружнього життя, моральних і духовних зобов'язань, ролі релігії у стосунках і майбутніх відповідальностях. У випадку королівських передвесільних інтерв'ю, таких як інтерв'ю принца Вільяма і Кейт Міддлтон, надвербальні, невербальні та вербальні компоненти відображають діахронічні зміни у підході до комунікації, що підкреслює важливі культурні й соціальні тенденції сучасної британської лінгвокультурної спільноти.

Одним із найбільш знакових інтерв'ю є те, яке принц Вільям і Кейт Міддлтон дали після своїх заручин у 2010 році. Воно проводилось BBC, де королівська пара вперше публічно обговорила свої стосунки та майбутнє весілля [24]. Інтерв'ю взяв Том Бредбі, відомий британський журналіст, і під час розмови вони торкнулися таких тем, як їхні особисті відносини, емоції, пов'язані з заручинами, а також традиції та значення шлюбу [19]. Важливо відзначити, що вербальна частина цієї комунікації була зосереджена на

ключових аспектах: Кейт говорила про те, як важливо залишатися вірною собі, а Вільям підкреслював свою любов до Кейт і важливість сімейних цінностей.

Невербальні компоненти також відігравали вирішальну роль у цьому інтерв'ю. Принц Вільям і Кейт сиділи близько один до одного, і їхня проксемічна поведінка підкреслювала емоційну єдність і комфорт між ними [30]. Вільям неодноразово торкався руки Кейт, що було знаком підтримки та довіри. Ці прості жести, безсумнівно, були продумані і мали сильний емоційний вплив на глядачів [31]. Тон їхніх голосів був спокійним і впевненим, що підкреслювало серйозність обіцянок, які вони давали одне одному [32].

У порівнянні з передвесільними інтерв'ю королівської пари минулого століття, інтерв'ю принца Чарльза і Діани Спенсер у 1981 році, помітна значна діахронічна зміна. Інтерв'ю Чарльза і Діани, яке було записане для ITN News, мало формальніший характер, а мова тіла була значно стриманішою [19]. Хоча їхні заручини були сповнені формальних зобов'язань, невербальні знаки, такі як дистанція між ними та відсутність фізичних дотиків, демонстрували певну емоційну віддаленість [24]. Це вказувало на іншу епоху в королівській комунікації, коли почуття були менш публічно виражені.

Надвербальні компоненти також суттєво змінилися між цими двома епохами. Під час інтерв'ю Вільяма та Кейт надвербальні сигнали, такі як вибір одягу, підкреслювали відкритість і доступність пари [18]. Кейт була одягнена в синю сукню від Issa, що символізувало спокій і стабільність, а також ідеально поєднувалося з її заручальною каблучкою, яка колись належала принцесі Діані [15]. Це підкреслювало зв'язок із минулим, а також її повагу до традицій королівської родини. Вільям, у свою чергу, був одягнений у класичний темно-синій костюм, що підкреслювало його статус і відповідальність перед державою та монархією [25]. В інтерв'ю Чарльза і Діани, натомість, їхній одяг був більш формальним і менш значимим з точки зору надвербальної символіки [14].

Діахронічні зміни також стосуються того, як ці інтерв'ю представляються в медіа. У часи заручин принца Чарльза і Діани телевізійні інтерв'ю були

єдиним способом комунікації, тоді як інтерв'ю Вільяма і Кейт були не лише на телебаченні, але й широко розповсюджувалися через соціальні мережі та онлайн-платформи, що створило нові вимоги до комунікації [31]. Соціальні мережі додали новий вимір до публічного дискурсу, змусивши королівську родину бути більш відкритою і доступною, але при цьому зберігати формальний статус і дотримуватися етикету.

Ключовим аспектом у порівнянні передвесільних інтерв'ю різних епох є те, що сьогоденні комунікації спрямовані на побудову емоційної близькості з аудиторією. Якщо в 1981 році принц Чарльз і Діана здебільшого говорили про свої зобов'язання та обов'язки [14], то інтерв'ю Вільяма і Кейт у 2010 р. було значно більш особистим, відкрите для обговорення емоційних аспектів їхніх стосунків [29]. Кейт говорила про те, як вона переживала адаптацію до ролі в королівській родині, а Вільям ділився своїми відчуттями щодо майбутнього сімейного життя.

Зміни можна також побачити в надвербальних компонентах оточення, у якому проводились ці інтерв'ю. Інтерв'ю Чарльза і Діани проводилось у більш формальній, класичній обстановці [15], тоді як інтерв'ю Вільяма і Кейт мало більш розслаблену атмосферу [19]. Це відображало діахронічні зміни в суспільних очікуваннях щодо королівської родини – від суворого дотримання традицій до більшої гнучкості та відкритості

Таким чином, аналіз вербальних, невербальних і надвербальних компонентів передвесільних інтерв'ю показує, як вони змінювалися з часом у відповідь на зміни в культурних нормах і суспільних очікуваннях британської лінгвокультурної спільноти. Якщо інтерв'ю минулого століття акцентували увагу на формальності та обов'язках, то інтерв'ю королівських осіб XXI ст., такі як інтерв'ю Вільяма і Кейт, роблять акцент на відкритості, емоційній близькості та готовності до діалогу з широкою аудиторією. Це свідчить про трансформацію королівської комунікації від суто ритуалізованого та формального дискурсу до більш особистісного і доступного стилю спілкування, де кожен аспект — від

одягу до мови тіла – має значення і передає важливі послання для громадськості.

Висновки до розділу 2

Діахронічний аналіз передвесільних інтерв'ю членів британської королівської родини дозволив виявити ключові тенденції в еволюції вербальних, невербальних та надвербальних компонентів цього жанру ритуалізованого дискурсу. Дослідження продемонструвало, що сучасні передвесільні інтерв'ю відображають зміни в комунікативних стратегіях, спричинені трансформаціями соціокультурних і медійних умов, у яких вони відбуваються.

Вербальні стратегії та тактики, які використовують принц Вільям і Кейт Міддлтон, демонструють прагнення до побудови емоційно доступного та сучасного образу королівської родини. Якщо в інтерв'ю минулих десятиліть, зокрема у випадку принца Чарльза і принцеси Діани, вербальна комунікація зосереджувалася на формальності та виконанні обов'язків, то сучасні королівські пари вдаються до особистих наративів, гуманізують свою роль і встановлюють більш тісний емоційний контакт з аудиторією. Основними вербальними тенденціями є акцент на партнерстві, рівності у стосунках і відкритості до спілкування, що відповідає сучасним суспільним очікуванням.

Невербальні компоненти також демонструють значні зміни. Принц Вільям і Кейт активно використовують невербальні засоби комунікації, такі як міміка, жестика, мова тіла та проксеміка, для передачі важливих соціальних сигналів. Їхня просторова поведінка, зоровий контакт і фізична близькість символізують не тільки емоційну єдність, але й демонструють відкритість до нових моделей королівського спілкування, в яких інтегруються особисті емоції та публічні зобов'язання. У цьому контексті можна спостерігати зсув від більш формальних і дистанційованих невербальних моделей до більш особистісних і емпатичних форм невербальної комунікації.

Надвербальні елементи, зокрема вибір одягу, аксесуарів та загальний візуальний контекст, також зазнали змін. Використання Кейт Міддлтон елементів, що символізують повагу до традицій (наприклад, каблучка принцеси Діани), у поєднанні з сучасними стилістичними рішеннями, відображає спробу зберегти спадковість монархії та водночас адаптуватися до вимог сучасної культури. Це вказує на розширення функцій надвербальних компонентів – від суто естетичних до стратегічних засобів управління іміджем.

Отже, передвесільні інтерв'ю як жанр ритуалізованого дискурсу демонструють суттєве діахронічне варіювання, відбиваючи зміни у суспільних та культурних умовах. Аналіз вербальних, невербальних та надвербальних компонентів свідчить про рух від формальності до емоційної доступності, що забезпечує більшу автентичність комунікації та сприяє зміцненню емоційного зв'язку з аудиторією. Це відображає еволюцію комунікативних стратегій королівських осіб у відповідь на нові суспільні очікування та розвиток медіа.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження передвесільних інтерв'ю членів британської королівської родини як жанру ритуалізованого дискурсу було отримано низку важливих висновків, що сприяють глибшому розумінню специфіки цього типу комунікації в сучасному соціокультурному контексті. Дослідження підтвердило, що передвесільні інтерв'ю відіграють важливу роль не лише як медійний інструмент інформування громадськості, а й як потужний механізм формування та підтримки позитивного іміджу королівської родини. Такі інтерв'ю слугують важливим елементом ритуалізованого дискурсу, що сприяє зміцненню традицій, підтримці колективної пам'яті та легітимізації суспільних норм і ролей.

Аналіз вербальних та невербальних компонентів передвесільних інтерв'ю дозволив виявити їхні ключові особливості, серед яких висока формалізація, дотримання протоколу, використання комунікативних стратегій для підтримки емоційного зв'язку з аудиторією та демонстрації готовності до виконання публічних обов'язків. Такі комунікативні практики спрямовані на досягнення балансу між офіційністю та персональною відкритістю, що забезпечує підтримку стабільного позитивного образу представників монархії.

Гендерні аспекти в передвесільних інтерв'ю також відіграють суттєву роль. Так, принц Вільям застосовує комунікативні стратегії, що характеризуються маскулініними рисами: впевненість, авторитетність, стриманість. Це відображає його роль як спадкоємця та захисника родини. Водночас Кейт Міддлтон демонструє фемінні комунікативні стратегії, орієнтовані на прояви емпатії, підкреслення родинних цінностей та вразливості, що забезпечує близькість до аудиторії та створює образ підтримуючої партнерки. Ці стратегії доповнюють одна одну, створюючи гармонійний образ пари, яка відповідає сучасним суспільним уявленням про рівність у шлюбі та партнерство.

Окремо слід відзначити роль невербальних засобів комунікації, які в передвесільних інтерв'ю відіграють додаткову функцію підсилення вербальних повідомлень. Жести, міміка, постава і зоровий контакт є важливими елементами невербальної комунікації, що сприяють передачі впевненості, відкритості та готовності до відповідальності. Ці невербальні засоби гармонійно поєднуються з вербальними стратегіями, підсилюючи їхній емоційний та прагматичний вплив на аудиторію.

В цілому, передвесільні інтерв'ю членів британської королівської родини можна розглядати як специфічну форму ритуалізованого дискурсу, що виконує низку важливих соціальних функцій: зміцнення традицій, легітимізація соціальних ролей, підтримка позитивного іміджу та забезпечення емоційного зв'язку з громадськістю. Виявлені особливості вербальної та невербальної комунікації в цих інтерв'ю демонструють, що ритуалізований дискурс залишається актуальним і значущим засобом суспільної комунікації для сучасної британської лінгвокультурної спільноти.

Перспективи подальших досліджень полягають у розширенні аналізу інших жанрів ритуалізованого дискурсу, таких як офіційні промови чи дипломатичні зустрічі, а також у детальнішому дослідженні гендерних аспектів комунікації в різних соціокультурних контекстах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белова А. Д. Комунікативні стратегії і тактики: проблеми систематики. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2004. № 10. С. 11–16.
2. Безугла Л. Р., Бондаренко Є. В., Донець П. М. та ін. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен: монографія. Харків, 2005. 356 с.
3. Карпчук Н. П. Адресованість в офіційному та неофіційному англомовному дискурсі (комунікативно-прагматичний аналіз) Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 150 с.
4. Корольов І. Поняття дискурсу в сучасному мовознавстві: визначення, структура, типологія. *Studia linguistica*. 2012. Вип. 6 (2). С. 285–305.
5. Маслова Т. Б. Типологія наукового дискурсу в сучасній мовознавчій парадигмі. *Англїстика та американїстика*. 2013. Вип. 10. С. 39–43.
6. Самохіна, В. О. Жарт у сучасному комунікативному просторі Великої Британії та США: монографія. 2-е вид., перероб. і доп. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2012. 360 с.
7. Селіванова О. С. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : Підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
8. Серякова І. І. Семіотико-дискурсивний аналіз соматикону художнього персонажу. *Science and Education. A New Dimension. Philology*. 2016. Vol. IV(23). С. 55–58.
9. Солощук Л. В. Взаємодія вербальних і невербальних компонентів комунікації у сучасному англомовному дискурсі : дис. ... докт. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2009. 469 с.
10. Страшевська О. Типологія дискурсу як об'єкта лінгвістичних досліджень. *Кюдина. Комп'ютер. Комунікація : зб. наук. пр.* 2015. С. 76–78.
11. Шевченко І. С., Морозова О. І. Дискурс як мисленнево-комунікативна діяльність. *Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен*. Харків: Константа, 2005. С. 21–29.

12. Ярхо А. В. Референціальний хеджинг як стратегія етикетизації у дискурсі англomовної науково-дослідницької статті: онтрактивний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер. «Філологія»*. 2010. № 930. С. 82–90.
13. Battaglio S. *From Yesterday to Today: Six Decades of America's Favorite Morning News Show*. Philadelphia: Running Press, 2011. 272 p.
14. Bauder D. Networks girding for royal wedding coverage. *New York Daily News*. URL: <https://www.readingeagle.com/article.aspx?id=304219> (Last accessed: 18.10.2024).
15. Beckford M. Schofield to cover royal wedding. URL: <https://web.archive.org/web/20171114184955/http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/royal-wedding/8483980/Prince-William-and-Kate-Middleton-drive-out-of-Buckingham-Palace-in-Prince-Charless-Aston-Martin.html> (Last accessed: 18.10.2024).
16. Beckford M., Paton G. Royal wedding facts and figures. URL : <https://www.telegraph.co.uk/news/uknews/royal-wedding/8483199/Royal-wedding-facts-and-figures.html> (Last accessed: 18.10.2024).
17. Canadian mint marking royal wedding with collector coins. URL : https://www.thestar.com/news/topics/royals/canadian-mint-marking-royal-wedding-with-collector-coins/article_08d2fc3c-34f4-52a9-bb68-1d2aad21c40a.html (Last accessed: 18.10.2024).
18. Carter J., & Duncan S. Wedding paradoxes: individualized conformity and the 'perfect day'. *The Sociological Review*. 2016. 64 (3). P. 42–58.
19. Conein B. Actes de parole et organisation des relations sociales. *Le point sur les théories de la communication*. 1985. P. 111–126.
20. Crystal D. *Dictionary of Linguistics and Phonetics*. New York: Basil Blackwell, 1985. 481 p.
21. Elle. 11 цікавих фактів про обручку Кейт Міддлтон. URL: https://elle.ua/ludi/blog_o_zvezdah/11-ckaviv-faktv-pro-obruchku-keyt-mddlton/ (дата звернення: 17.10.2024).

22. Foucault M. Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings, 1972-1977. New York: Pantheon Books, 1980. 270 p.
23. Hanks W. Discourse Genres in a Theory of Practice. New York: Plenum, 1987. 229 p.
24. Kate walks up the aisle. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/av/uk-13237856> (дата звернення: 19.10.2024).
25. Knapp M. L., Hall J. A. Nonverbal Communication in Human Interaction. Crawfordsville: Wadsworth Thomson Learning, 2002. 482 p.
26. Longacre R. The Grammar of Discourse. New York: Plenum, 1983. 347 p.
27. McKinlay A., McVittie C. Social psychology and discourse. 2008. P. 302.
28. Mills S. Discourse. London, New York, 1997. 177 p.
29. Royal wedding bouquet on display. URL: <https://www.bbc.com/news/av/uk-13249684> (Last accessed: 19.10.2024).
30. The Wedding of William and Kate. Westminster Abbey. URL: <https://www.westminster-abbey.org/history/explore-our-history/the-wedding-of-william-and-kate/> (Last accessed: 19.10.2024).
31. Vanderveken D. On the Foundations of Formal Discourse Pragmatics *Book of Abstracts 6th Lodz Symposium: New Developments in Linguistic Pragmatics NDLP2012*. Lodz, Poland. 2012. P. 16–17.
32. Wynne-Jones A. Archbishop of Canterbury to officiate at royal wedding. URL: <https://www.telegraph.co.uk/news/uknews/royal-wedding/8181480/Archbishop-of-Canterbury-to-officiate-at-royal-wedding.html> (Last accessed: 17.10.2024).

ABSTRACT**of the MA thesis “Engagement Interview of the British Royal Family Members
as a Ritualistic Discourse Genre”****(Kharkiv, 2024)****written by Hanna M. Zhykharska (research advisor – I.I. Morozova, PhD)**

This master’s thesis focuses on engagement interviews of the British royal family members as a genre of ritualized discourse, exploring its linguistic, social, and cultural aspects. The relevance of the study stems from the growing interest in understanding how formal discourse practices, especially those associated with royalty, function as ritualized communication maintaining social traditions and cultural values.

The research investigates how pre-wedding interviews serve as ritualized forms of public communication, balancing personal openness and formal roles, particularly in the context of British royalty. The analysis of these interviews offers insights into how the royal family manages public perceptions, maintains traditional values, and adapts to changing social norms, especially concerning gender roles. The study addresses the evolution of such interviews over time, reflecting shifts in discourse strategies and public expectations.

The research aims to provide a comprehensive linguistic analysis of pre-wedding interviews within the royal family, focusing on verbal, non-verbal, and supravocal (e.g., clothing, accessories) components. By examining the strategies and tactics used by male and female speakers, the thesis highlights the gendered aspects of these interviews and traces their diachronic variation, identifying trends in the use of communicative techniques over time.

A number of research methods were employed to achieve these goals, including discourse analysis to study structural, semantic, and pragmatic features of engagement interviews; gender analysis to explore differences in verbal and non-verbal communication between male and female members of the royal family; non-verbal analysis to examine gestures, facial expressions, and spatial relationships that accompany verbal communication; diachronic analysis to track changes in

discourse strategies and tactics over time; sociolinguistic analysis to incorporate sociocultural context/social changes that influence communicative behaviour; comparative analysis to differentiate the obtained data and find differences/similarities in various interviews.

The thesis presents a novel approach to analyzing engagement interviews as a distinct genre of ritualized discourse. It offers a classification of the verbal, non-verbal, and supravocal elements typical for these interviews and identifies gendered and diachronic variations in communicative strategies. This study contributes to a deeper understanding of how ritualized public communication functions within the British royal family and how it evolves in response to societal changes.

The results of this research have both theoretical and practical implications. Theoretically, the work enriches discourse analysis, gender studies, and pragmatics by exploring how royal family members manage public communication in a highly formalized context. Practically, the findings can be applied in media, PR, and journalism, particularly in understanding how public figures navigate ritualized discourse. The study also offers potential contributions to courses in linguistics, communication, and gender studies, providing a framework for analysing ritualized communication in public contexts.

The thesis has into two main chapters. The first chapter provides a theoretical overview of discourse and its typology, focusing on ritualized discourse as a genre. It also examines the strategies and tactics of speakers within this genre, with attention to non-verbal aspects of communication. The second chapter offers a detailed verbal, non-verbal, and supravocal analysis of pre-wedding interviews within the British royal family. This includes gender-specific analysis of the strategies and tactics used by both male and female members, along with a diachronic exploration of how these practices have evolved over time.

Key findings highlight how speakers balance personal openness with the need to maintain formal royal protocol, and how gender influences the choice of strategies and tactics. The analysis also shows how non-verbal cues (gestures, facial

expressions, and clothing) play a crucial role in shaping public perception. The thesis concludes with suggestions for further research in ritualized communication and its impact on public discourse.